

SZÉKELYFÖLD

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HIRLAP.

Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr, egyes szám ára 6 kr.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
IFJABB DOBAY JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
SZABÓ ALBERT KÖNYVNYOMDÁJA K-VÁSÁRHELYT.
Hirdetések díjszabály szerint. Nyilvántartási sora 10 kr.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátraleéban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

Miniszteri tanácskozások.

Mig a nagy hőségben a kis és nagy urak hűsölnek, a legnagyobbak t. i. a miniszterek nagy miniszteri tanácskozást tartanak. Gondosan előkészítik a jövő őszi országgyűlésre a munkaprogrammot, hogy ha majd a honatyák a nyári pihenés után össze jönnek, munkában folytatkozás ne legyen. A legelső és legfontosabb tárgy az 1894. évi költségvetés, a melyben hír szerint több téteknél magasabb összegek irányoztattak elő állami, közművelődési és közgazdasági célokra a nélkül azonban, hogy az egyensúly veszélyeztetve lenne. És az a törekvés, hogy a kormány az idén megszavazott összegeknél nagyobbakat állított be kultu-

rális és közgazdasági célokra a budgetbe, feltétlen elismerést érdemel.

Tagadhatatlanul egész sora létezik nálunk még a mostohán dotált résszortoknak. Népevelési, közegészségügyi, iparfejlesztésisat. fontos célokra a kormány eddigelé távolról sem fordított oly összegeket, melyek arányban állának az eme téren még megoldásra váró feladatok nagyságával.

A magyar állam kulturai és közgazdasági fejlesztése pedig oly magasatos cél, melynek elérése érdekében a legnagyobb áldozatoktól sem szabad visszariadnunk. Fényes eredmények bizonyítják már, hogy az eddigelé ezen irányban tett befektetések nem voltak meddő kiadások. Mindazok a többé-kevésbé nagy összegek, melyeket közlekedési viszonyaink javítására, mindenekelőtt egy hatalmas államvasuti hálózat létesítésére, iparfejlesztési és külkereskedelmi célokra, mezőgazdasági érdekeink előmozdítására, közoktatásügyi és egyéb kulturális célokra fordítottunk, dusan kamatoznak már, részint anyagi, részint erkölcsi eredményekben.

Mennyivel nagyobb és gyorsabb volna még haladásunk, ha rideg pénzügyi tekintetek nem kötötték volna meg a kormány kezzeit sok más téren.

Az állam első sorban ama hivatalnokosztályok díjazását emeli föl, kiknél az eddig még nem történt. Ezek közé tartoznak az erdészeti, bányászati tisztviselők, a bányászati akadémia és iskolák és a gazdasági iskolák tanárai és tanítói.

A vallás- és közoktatásügyi tárca is na-

gyobb kiadást fog igénybe venni, különösen ötven új népiskola építése folytán.

A belügyminiszteri tárczánál nagy többletkiadás lesz, mert a közegészségügyet behatósabban kell ápolni az eddigé, a csendőrséget a vidéken, az államrendőrséget a fővárosban sürgősen szaporítani.

A kereskedelmi miniszterium tárczájával az iparfejlesztésére van nagyobb összeg szána, összesen 400.000 frt és vasuti beruházásokra több, mint kilencz milliót irányoztak elő. Ezzel az összeggel a forgalmi és közlekedési eszközöket (wagonokat, teher szállító kocsikat) fogja a miniszter szaporítani. Az állami vasutak szükséglete a budget keretében fedeztetik, tehát kölcsönre nincs szükség. A valuta teljes szabályozáság különben sem gondolkodik kölcsönre.

A honvédelmi tárca kiadásai is fokozódnak. Ezt a hat évre szóló szervezkedés és népfölkelés költségei okozzák.

A minisztertanács a múlt évi kedvező zárszámadásokra alapította a jövő előirányzatot.

Az állami költségeloirányzat mellett a minisztertanács a függő reformkérdésekkel is foglalkozott. Megállapította és elfogadta a közigazgatási bíróság, valamint a házassági jogról szóló törvényjavaslatokat. Ez utóbbi kérdés megoldása — mely a kabinet egyházipolitikai tevékenységének sarkkövét képezi — teljesen a miniszterelnök kormányzati programjában kifejtett elvek szerint történik. E törvényjavaslat a kötelező polgári házasságot és a házasság felbonthatóságát mondja ki, mint mely viszonyainknak szükségképeni folyománnyaként jelentkezik.

A „Székelyföld“ tárczája.

Börtön-élet.

(Elbeszéli egy állam-fogoly.)

II.

A műhelylyel s raktárral elkészülve kilépünk az udvarra. A háttérben egy igen szolid kinézésű virágágyás körül van azon jól kitiprott sétatér, hol a foglyok élvezik a magyar büntető törvénykönyv 40. §-ában irt kedvezményeket, vagyis 2 órán át sétálva társaloghatnak. Az én jogaim az államfoglyok saját külön 35. §-ában lévén körülírva, illendően távol tartottam magam a 40. §-os bagázsától.

Velenczében van „Sóhajok hidja“ s minden fogházban van „Sóhajok trottoirja“. A 32 lépésnyi körben végzi a fogház 70—80 rabja napi sétáját. Itt közlik egymással gondolataikat, reményeiket a fogház szabályainak megfelelő lassu beszédben s ha valamelyik gondolatainak hangosabb ad kifejezést, a szuronyos őrmenten figyelemzeti a rendre. Hah, itt gondolkozni is csak lassan lehet, hát még beszélni.

Szemben a sétáló helylyel a Hargita magasha felnyúló bércei mutatnak egy jókora nagy darabot a szabad külvilágból, örökös vágyakat keltve a szegény foglyok szívében. Az én államfogolyi keblem is érezte ezt a kínos érzést, hát a 40. §-os foglyok hogyne éreznék ezt kétszeresen.

Egyébiránt a magas sárga falakkal körülvett udvarnak egyéb nevezetességei nincsenek, ha csak nevezetesség számba nem vesszük azt az elő-

vel felállított kövezetet. Szerencsére a foglyok kevésit használhatják, mert mind tyukszemet kapának szegények. Továbbá megemlíthetem a farráccsal beburkolt kutat, mely arról nevezetes, hogy f. évben május 15-én merítették belőle a hosszú tél után az első vizet s akkor is csak nagy erővel tudták a jeget benne feltörni. Ha fel nem törik, talán még ma is fagyva volna. Ilyen tél szokott lenni Csikországból! Még van az udvaron egy kis méhészet, egy néhány virágágy s ezzel készen vagyunk a leírással.

Itt éltem le 8 napot s nagyon csalódnék, a ki azt hinné, hogy analfabes. Az ember ilyen helyen kevéssel beéri s ez a kevés nekem bővön megvolt.

Réggel 5 órakor a fogház csengettyűje jelt adott a felkelésre. Ez a csengettyű hang csak a közönséges foglyoknak szólt. Aludnom szabad lett volna tovább is, de nem lehetett. A nehéz fogoly saruk kopogása felettem, mellettem, körülöttem lehetetlenül téve, hogy valakiről, vagy valamiről álmodhassak. Felkeltem s vettem az én jó Carlyle-met, vagy Vambérymet s gyönyörködtem a nagy francia forradalom remek leírásán, vagy utaztam Perzsiában. Ez a két pompás könyv látott el 8 napig szellemi eledellel s változtatta át az órákat perceké.

Aztán, midőn már szemem meztárgadta a szolgálatot s agyam szédült a sok olvasástól, letettem a könyvet s elindultam tanulmány utra.

Az első körülmény, mely figyelmemet megragadta, az, hogy a csikszeredai törvényszéki fogházban a 80—100 fogoly közül alig lehet olyant találni, mely nyereszkeskedési vágyból, vagy gonosz indulatból elkövetett büntény vagy vétségért

lenne elítélve, a csiki székely nem csal, nem lop, de verekedik. A legnagyobb rész verekedésért s annak következményeire szorult büntetést. Ez a körülmény igen jól jellemzi a székely népet.

Bátran állíthatom, hogy az összes székely megyékben lakó székelyek között a csiki a legeggyenesebb szívű, legbecsületesebb, de egyszersmind a legindulatosabb. Az éles levegő, a légnyomás változandósága, a csaknem mindig uralkodó köd, ugy szólnak életszükségletté teszik a szeszes italok nagyobb mértékben való élvezését s a többi aztán önként jó.

A csiki székely szelid lelkületű, de gyorsan indulatba jó s akkor üt és pedig rendszerint úgy, hogy ellenfele nem sántul meg.

Gyermekkoromban láttam egy száz verekedést. Mondhatom iszonyu volt. Nagy farkos botok, vasvillák, természetes paszuly karók csak amugy suhogtak s mikor a nagy verekedésnek vége lett s a felek összeszámolták, hogy ki mit kapott, bizony isten az összes sebekből nem került volna ki egy 8 napra terjedő orvosi látogatás. A circumpektus száz ember még ha üt is, úgy üt, hogy annak látatja ne legyen, de a csiki ember ütésekor szemét behunyja s ütése súlyos s ritkán eshetik meg Csikországból egy-egy mulatság a nélkül, hogy valakit ama bizonyos lepedőben ne vinnének haza. A farsang s a bucsujáró napok ugy el látják a vizsgálóbírókat munkával, hogy egész éven van mit dolgozni hozzá. Ilyen emberekből állott az én társaságom.

Egy napon megszólítottam a fogház udvarán egy jó képű székely embert.

— Hit atyafi, miért van maga elzárva?

Egyleti élet. Titkári jelentés.

(A kézdívársárhelyi önkéntes tűzoltó egyesület 1893. július 23-án tartott közgyűlésében előterjesztette Vajna Károly, titkár.)

II.

Az 1892. évben.

11. Barabás Ignác egy évig és egy hónapig odaadó lelkiismerettel és sok szakértelemmel működött karnagynak, lajtárs 1892. március 3-án jobblétre szenderülvén, elhunyt fölélt parancsnokságunk jegyzőkönyvi részvétét fejezte ki, temetésén testületileg részt vett, ravatalára koszorut helyeztet a özvegyéhez részvétirátot küldött.

12. A teendőivel elhalmozott Benkő Gyula önképzőkori pénztáros mellé segédpénztárossá Csizsár Pál segédtiszt választatot meg egyhangulag, a ki azóta e tisztet buzgósággal végzi is.

13. A zenekarvezetői tisztre a tekintetes Tanács Makkai Dániel ref. énekvezér, bajtársunkat választotta meg egyhangulag, a ki 1892. július 1-én állását elfoglalván, megkezdte a zenekar újja szervezését. Nevezetesen meggyőződve arról, hogy a hangszerekben nincs meg az összhang; némelyek el vannak romolva s több helyett új hangszerek hozatala vált szükségessé, előterjesztést tett a parancsnokságnak, mely a javítást, kicserélést és újak vásárlását elhatározván, 420 frt értékben 18 db egészen új hangszer szereztett be, 9 db kijavíttatott. Talán mondani sem kell, hogy ez az egylettől igen szép és nagy adozat volt, a melyet azonban a zenekar tagjai pontos, szorgalmas és hasznos munkássággal és szép előhaladás bemutatásával igyekeztek azóta meghálálni. Természetes, hogy a zenekarban uralkodó pontosság, szorgalom és eredmény a tagok ügybuzgóságát dicseri, de nagy érdeme van, mindekben a zenekar erélyes és szakképzett karvezetője Makkai Dániel bajtársunknak is. Vajha egylettünk ezen és mindenik szakosztálya ily szép eredményt tudna jövőre is produkálni!

14. Azon előterjesztéseket, hogy a kézdívársárhelyi takarékpénztár 25 frtot, a kisegítő takarékpénztár 20 frtot, a bécsi tűzbiztosító társaság 10 frtot, a helybeli jótékony nőegyesület 10 frtot, az Első Magyar általános biztosító társaság 20 frtot, Kézdí-Vásárhely város 40 frtot, Nagy Dénes sörgyáros ur 2 hordó sör, Szabó József tanító ur pedig egy szakkönyvet adományoztak egyesületünknek: parancsnokságunk halásan s jegyzőkönyvi megörökítéssel s részben átiratokkal köszönte meg; méltó, hogy e szíves adományokról a t. közgyűlés is tudomást szerezzen.

15. Meghatározta a parancsnokság, hogy a zenekarnak vidékre történő kivonulása alkalmával kapott dijakból is, bármennyivel haladják is meg a helyben szokásos 20 frt díjat, az anyaezresület pénztárát csak a 20 frt $\frac{1}{3}$ -ad része, a többi meg a zenekar pénztárát illeti; a vidékre kivonulás alkalmával azonban kárpótolási díj cizmen még 5 (öt) forint fizetendő az anyaezresület pénztárába.

16. Benkő Gyula zenekar pénztárosi teendői alóli föloldását kérvén, ezt parancsnokságunk teljesítette is, a zenekar pénztára kezelésével Makkai Dánielt bízván meg.

— Verekedésért. Hát az ur miért?

— Én is verekedésért.

Lopva végig nézett vékonyka természetem s gyengén mosolyogva szólt:

— Nem üthetett az ur valami nagyot s nem is kaphatott valami sokat érte.

— Már a mekkora telt s kaptam érte 8 napot.

— És mivel ütött az ur, megkövetem szépen?

— Hát karddal s maga?

— Én fejszével. De hát az ur nem verekedett, hanem „hunczfut”-ra ment ki. Ez uri dolog. A büntetés is hozzá. Nem szegény embernek való multság az.

E rövid párbeszéd után az én székeltem tovább ment, de azután is valahányszor találkoztunk, egy-egy jószívű mosolygással tüntetett ki.

Unalmas percekben nagy multságomra szolgált azokat a zárkat, honnan a foglyok az udvaron sétáltak, megvizsgálni. Egy napon egyik cellában egy nyitott könyvre találék. Tudtam, hogy a foglyoknak vasárnaponként olvasni szabad, nehogy megunják magukat, de roppant kíváncsi lettem, hogy mit olvashatnak. Megnéztem a nagy kötetet: a biblia volt. Belenéztem, hát az „Énekek Éneké”-re volt fordítva. Nem tudom, hogy olvasóim között vannak-e olyan istenfélők, kik a szent bibliát olvasni szokták, de ha akadna olyan szent ur vagy asszony, aki szent könyvben lapozgatva figyelemmel végig olvasta az Énekek Énekének érzékcsiklandozó szerelmi ömlengéseit, be kell látnia, hogy a biblia, minden szent-

17. A zászló szentelési ünnepély módzatait behatóan megbeszélte parancsnokságunk s annak előkészítésére bizottságot küldött ki s így miután a szegek kivételével a lobogó egészen készen van, remélhető, hogy nemsokára, talán már a jövő hónapban megmartható lesz ez ünnepély is.

Kivonatossan, nagyjában ezek képezik a parancsnokság működésének vázlatát.

(Folytatása következik.)

Egyházmegyei közgyűlés.

Léczfalva, 1893. júl. 24-én.

A kézdíi ref. egyházmegye folyó hó 22-én tartotta meg rendes tavaszi közgyűlését, Kézdí-Vásárhelyt, a ref. leányiskola helyiségében.

A közgyűlés istentisztelettel vette kezdetét, melyen Kőkösi Sándor ikfalvi pap teljesítette a szolgálatot; prédikálván Jézus Krisztust. A szónoki hévvel előadott beszéd, mind végig lekötötte a hallgatóság figyelmét. Az isteni tisztelet végeztével kedetét vette a közgyűlés, melyen Zoltáni Elek esperes elnök.

Elnök a gyűlést remek bevezető beszéddel kezdette meg, melyet egész terjedelmében ide iktatunk:

„Ez évi esperesi vizsgálatot végezvén, teljesítendő törvénytiszta kötelességemet, mai napra összehívtam egyházmegyéink rendes közgyűlését, melynek jelenleg tagjai üdvözlöm, az atyafiságos szeretet melegével.

Ha futó pillantást vetünk a múlt évi közgyűlésünk óta lejárt időre, egyházmegyéink életét a rendes mederben csendes, de sikeres munkában látjuk folyni; addig a közelítő terén fontos kérdések megoldása körül megindított küzdelmet szemlélünk, melyet állítólag a kormány által proponált egyházpolitikai törvényjavaslatok idéztek fel.

Mit tartalmaznak e törvényjavaslatok? Mi a céljuk? Mindnyáján ismerjük, tudjuk. Céljuk: a megbontott felekezeti béke helyreállítása, az állam souverainitásának megvédése szemben Romával és a különböző felekezetekkel; a nemzet konszolidációja és a lelkiismereti szabadság létesítése.

Épen ezért mi, kik az evangéliumi világosság, haladás és lelkiismereti szabadság zászlóját hordozzuk, kiknek apái véreket ontották a hosszú és nehéz harcokban a haza és nemzet alkotmányos jogai és szabadságáért; mi kik a Booskayak, Bethlenek és Rákócziak harcosainak vagyunk utódai, lehetnének-e egy táborban azokkal, kik a proponált reformjavaslatokkal szemben megindították az áldatlan harcot; mindenkor ellenségei, elnyomói voltak a világosságnak, haladásnak és szabadságnak; kik a leviharzot gyászos multban véghez vitték az eperjesi mészárlást, máglyára, vérpadra, gályákra hurcolták hitbuzgó elődeinket és a kik, ha lehetnének velünk is ugyanezt cselekednének vak gyűlöletüknek fogva. Nem, hisz ez tőlünk öngyilkosság lenne. Mi tehát örömmel üd-

sége mellett, nem alkalmas olvasmány rabok számára. A ki nem hiszi ezt, olvassa meg az „Énekek Éneké” 7. részének 1—13 verseit s abból meggyőződhetik, hogy vajjon czélszerű-e egy szegény elzárta rab képzeltetését ilyen érzéki leírásokkal csiklandozni. Szívesen szolgálnék e szent ömlengésekből egy néhány példánnyal, de ilyen dolgokat csak vallásos könyvekben lehet kinyomatni.

Vannak a rabok számára egyéb olvasmányok is, azonban ezek — mint értesültem — épen tulságos erkölcsös voltak nál fogva nem nagy olvasottságnak örvendenek.

A vasárnap minden más ember részére a pihenés napja, a raboknak meg az unatkozásé. A munka szünetel s a foglyok kénytelenek az egész napot zárkaikban tölteni s csupán a fent említett „jó könyvek” olvasása van megengedve, de ez nem szórakozás, hanem erkölcsi javítás szempontjából. S hogy a javítás munkája teljes legyen, délutánonként van rendes istentisztelet. A különböző felekezeti lelkészek felváltva végzik a szolgálatot. Azon a vasárnapon — melyet ott tölteni szerencsés valék — egy görög katolikus lelkész volt soron s mondhatom jó népies stílusban beszélt a rabok szívéhez. A káromkodás és lopásról beszélt. Elmondá, hogy a gyermek a mai világban hamarabb megtanul egy körmofont káromkodást, mint egy könnyű imádságot és a káromkodás után mindjárt jó a lopás. Ha a gyermek ma egy kis gyümölcshöz nyúl, holnap már egy bicskát vesz el, holnapután lovat lop. (Már miért nem elefántot.) Ama bizonyos romlott gyermek után aztán a fel-

vözlőjük a reformjavaslatokat és szívünkkel óhajljuk, hogy azok mentől előbb törvényre legyenek, hogy ennek folytán az 1848. évi XX. t. cikkben kimondott nagy elv: a teljes vallási egyenlőség elvégre egyszer valósuljon meg. Igen és én hiszem, erősen meg vagyok győződve, hogy ez meg fog történni, biztosít eziránt a történelem logikája és az emberi fejlődés. Minél fogva, ha a mostani kormány férfiai felállított programjuknál tovább menni nem akarnának is, tovább fog menni a nemzeti akarat és a fejlődés.

Lehet, sőt bizonyos, hogy az új aera bekövetkeztével kezdetben vesztünk befolyásban, jövedelemben, vesztünk hívekben: elmennek tőlünk azok, kik a testnek ma sem egészséges részei; de erősen hiszem, hogy a szenvedett veszteségért bő kárpótást fog nyújtani a fellendülő magyar nemzeti élet, a hívekben az áldozatkész buzgóság, mely gazdagon fog teremni gyümölcsöket a válás és egyház javára is.

Megkezdni az üdvös munkát, erősíteni a hazaszeretetet, fokozni a buzgóságot önmagunkban és hitsorsosainkban s ekkép felvirágoztatni drága magyar hazánkat, erőssé tenni egyházunkat, hogy az és ez bármely eshetőségekkel szemben rendületlenül álljon, mint a szikla; erre az üdvös munkára kérem, hívom fel a t. közgyűlés minden tagját, midőn a gyűlést megnyitom.

A viharos éljenzéssel, tapssal fogadott megnyitót, a közgyűlés egyhangu határozatára, szóról-szóra jegyzőkönyvbe iktatott.

Tárgysorozat rendén felsőbb leiratok lettek előterjesztve, melyeket az egyházmegye előjáróságának indítványa értelmében vett tudomásul vagy hozott azokra határozatot.

Ezt követte az esperesi vizsgálatok megejtéséről évi jelentés, mely szép és örömdetes állapotokat tüntet fel, melyből kiemeljük a következőket: elsősorban is megemlékezik néhai Kovács István algyőduokról, kinek érdemeit a legvalószínűbb szakvakban és meghatottságtól rezgő hangon ecsetelte s indítványozta, hogy neve jegyzőkönyvileg örökíttessék meg, melyet a közgyűlés egyhangulag tett magáévá.

Az egyházközségekben a vallásos erkölcs, békes együtt élés és vallási türelmesség semmi kifogásolni valót se hagy fenn. Az egyházközségek vagyona mindenütt gyarapodott, a hívek áldozatkészsége sehol se csökkent. A múlt évi vizsgálat óta több egyházközség kijavította templomát, paplakát; Dálnok restaurálta templomát és új orgonát építtetett; Alsó-Csernaton új paplakást épít; Maksa új templomot épít 12.000 forint költséggel előirányzattal; a csiki körlelkészség minden irányban a legszebb eredményeket mutatta fel, hol nagy érdemeket szerzett Bakcsi Gáspár kir. közjegyző, egyházközségi gondnok. A gyergyószentmiklósi templom építésére is szép összeg gyűlt össze. Az esperesi jelentés jegyzőkönyvbe iktatott.

A főjegyző, ugys mint tanügyi előadó tette meg ezután az időközi munkásságukról jelentést, mely jelentésből meggyőződött a közgyűlés, hogy az egyházak által fenntartott felekezeti iskolák, az iskolai alapok szegénysége miatt, a korral lépést tartani nem tudnak.

s azután kedvtelésből tanulmányoztam azt a saját-nőttekre került a sor, s a lelkész szent felhevülésében úgy megmozdatta őket, hogy abban hiba nem volt, az ugyan az életben sohasem fog káromkodni és lopni, de azért ha sor kerül rá — ismét beveri valamelyik embertársának a fejét. Ismét ide kerül s jámbor ábrázattal fogja a szent papnak a káromkodás elleni dörgedelmeit végig hallgatni.

Isten tisztelet után megszólítottam az én ismerős kollégámat, kivel már többször cseréltem eszmét.

— Szépen beszélt a tiszteletes.

— Bizony szép szavu ember.

— Tehát maga ugy-e nem fog soha káromkodni s szidni a jó istent.

— Bizony uram — szólt a fejét vakarva, az én emberem — én sohasem káromkodnám, ha feleségem s a marhácskaim már ugy nem volnának szoktatva. Az egyik nem hallgat, a másik meg nem huz, míg egy baka-imádságot nem mondok. Különbön is én sohasem ugy értem a miut mondom, s magamban mindig bocsánatot kérek a jó Istentől, ha kénytelen vagyok valamivel megsértetni.

Be kellett látnom, hogy az én székelymnél háztartási szükséglet a káromkodás s magam is kértem az Istent, hogy bocsássa meg neki, mit szavakban vétkezik.

Apró gyönyörűségeim közzé tartozott a kir. ügyész ur méheit vizsgálgatni. Először unalomból

Érdekes tárgya volt a közgyűlésnek a megüresült alondnoki állás betöltésére 3 buzgó református jelölése, hogy a szavazat útján eldönthető jelölés megtörténhessen, szavazatszedő bizottság nevezett ki, mely időre elnök a gyűlést felfüggesztette. Szavazat többséggel jelöltettek: Bakosi Gáspár csikszeredai, Keresztes Ede léczfalvi és Kovács Károly ügyvéd dálnoki lakos; jelöltekön kívül szavazatokat kaptak: Domokos Albert, dr. Sinkovics Ottó és Kőnczei Albert (Karatna).

A debreczeni bölcsészeti és a kolozsvári theologiai fakultások létesíthetése végett, Bodok Zsigmond alondnok elnöklése alatt 12 tagu gyűjtő bizottság neveztetett ki. Czell Ignác, Kis Albert, Kis József, Szabó Géza, Kelemen Győző és Kőkösi Sándor jelölészek. Vajna István, Keresztes Ede, Kőnczei Domokos, Kovács Károly ügyvéd, Koos András és Veég Pál egyházmegyei képviselők személyében.

A tárgysorozat kimerítése után, elnök a gyűlést bezárta és a megválasztott tagok elmenének közrebédre a „Plevná”-hoz, hol a test is ép oly jól megkapta a magáét, mint a közgyűlésen a lélek.

Az 5 fogásból álló jó ebéd székelve kitűnő borral, meghozta a tőszókat is, mely folyva-folyt s melyeket, ámbár nagyon szellemesek és talpra esettek valának, már hosszú tudósításunk miatt se tudnánk hűen visszaadni.

se.

Különfelek.

— **Szinészet.** Csóka Sándor szintársulata majdnem két havi itt működése után, csütörtökön, Kovásznára tette át főhadiszállását, hol — az első előadások után ítélve — nagy pártfogásban részesül.

— **Meghívó.** Málnás-Fürdőn 1893. év július hó 30 án (vasárnap) a fürdővendégek szíves közreműködésével a fürdő építési eséljaira tánczczal egybekötött hangversenyt rendeznek a következő műsorral: 1. Nyitány Salamon János zenekara által. 2. Magyar rhapsodia Liszt Ferenc; zongorán előadják: Kelemen Lajosné urasszony és Eötvös Flóra k. a. 3. Kneipp páter Málnáson. Szabad előadás Várkonyi Endre főgymn. tanár ur által. 4. „A kewlári bucsu”, Heine költeménye; melodráma, zenéjét írta Kelemen Lajosné Zathureczky Berta; szavalja Málk Józsefné urasszony, zongorán kíséri Kelemen Lajosné urasszony. 5. Magánadal. 6. Táncz. Belépti díj: 1 korona. Kezdeté pontban 8 órakor.

— **Körut a Jankó-féle hat soros zongorával.** Szekovits Gyula, az általános ismert zongoraművész egyike azon keveseknek, kik a Jankó claviatúrával gyönyörű sikereket tudnak felmutatni. E magyar találmány megértői közül alig van kivüle 3 (Professor Schmitt a bécsi akadémián, Jankó felfaláló és Gulyás Gizella) ki a claviature tö-

kélyeit úgy tudná alkalmazni. Szekovits, mint halljuk, hogy gyönyörű-zongoraművészetét ez új magyar találmányu hat soros zongorán bemutassa, s hisszük is, hogy mindenütt, hol hangversenyeket ad, örömmel fogják figadni. Mellegen ajánljuk a zongorát érdeklődők figyelmébe.

— **A honvéd tisztikar kiegészítése.** A honvédelmi miniszter nemrég felhívást intézett a honvédség szabadságot állományu tisztjeihez, hogy minél nagyobb számmal lépjenek be a tényleges szolgálatba. A Ludovika-akadémia parancsnokságánál 67 tartalékos hadnagy jelentkezett vizsgálatra, melyek már megkezdődtek. A vizsgálaton Svetics József tábornok, az akadémia igazgatója és Surányi Ferenc ezredes elnökölnék, kik a vizsgálatok eddigi eredményével meg vannak elégedve.

— **A korcsmák és bormérések nem iparüzletek.** A főváros egyik kerületi előljárásága megbüntetett egy korcsmáro-t azért, mert üzletében az italok mellett meleg és hideg ételeket is szolgáltat vendégeinek, a nélkül, hogy a pénzügyigazgatóságtól kapott italmérési engedélyen kívül iparengedélyt is váltott volna. A ügy felebezése után a kereskedelemügyi miniszter elébe került, a ki az előljáróság elsőfokú és a tanács másodikfokú ítéletét feloldotta, és a korcsmáros ellen az eljárást megszüntette, azzal a megokolással, hogy a korcsmárosság, ille tőleg az italmérési ügy, az italmérési jog gyakorlásáról szóló 1888. évi XXXV. t. czikk életbeléptetése óta nem tartozik az iparhatóságok hatáskörébe, de különben is, bizonyos korlátokon belül, a korcsmákban, bor- és sörmérésekben meleg és hideg ételeket, az italmérési engedély alapján, külön iparhatósági engedély nélkül is szabad elárúsítani, mert a korcsmák, bor- és sörmérések azért, hogy azokban bizonyos korlátok közt ételeket is szolgáltatnak ki, sem a vendéglős, sem a kifőző ipar fogalma alá nem sorozhatók.

— **Lucaciú felesége.** A fogva levő oláh izgatónak, Lucaciú Lászlónak a felesége a minap Bukarestbe menet Brassóban járt. Otani szerepléséről — mert az ultrák gondoskodtak arról, hogy szerepeljen — a Tribuna a következő jellemző tudósítást közli: „Ma volt kiváló szerecsénk városunk falai közt üdvözölhetni szeretett dr. Lucaciú Lászlónak méltó nejét. A brassói román közönség, kivált pedig a nők, nagyszerű fogadásban részesítették őt a pályaudvaron. Kis leányok és fiúk nemzeti színű szalagokkal díszített virágbokrokat nyújtottak át a szeretett utazónak. Lucaciú urnő a magyarországi nők nevében kevés szóval megköszönte ezt s miután bemutatása véget ért a városba ment, követve egy hosszú sor bandériumtól. A hölgyek közt ott voltak: Popea Mária, Lemeni

A, Onit T., Bologa Lucia, Braniste Mária, Jarca St., Barbucian M., Burduloin M. Brailából, Parnea Paraschiva, Spuderea Sophia, Onit M., Popovici L., Braniste V., Barbucian Miti stb. Lucaciú urnő társaságában volt a kis Lucaciú László, ki atyja börtönének árnyékában most végezte el Szegeden az első elemi osztályt. Könybe láadtak szemünk, midőn a kis László — kérdezte, hány éves — azt felelte „Május 15 én multam 8 éves.” Dél előtt fogadta Lucaciú urnő a tisztelgéseket. Délután folytatta útját Bukarestbe, hova leánykájának meglátogatása végett utazik, Lucaciú urnő méltó hitvese férjének. Emberfeletti erővel viseli el a türehtetlen támadásokat, melyek családját évek sora óta érik, de a végeredménybe vetett bizalmát egy perczre sem veszti el.

— **A bolgár trónörökös.** Szófia-ból telegrafálják, hogy az egész bolgár nép körében nagy örömet kelt az a hír, hogy a bolgár fejedelem családjaiban örvendetes esemény várható. A Svoboda vezéccikkben adja tudtára a világnak a hirt, hogy Bulgáriának van már trónörököse.

— **Birkózás egy örültel.** Hódmező-Vásárhelyen Tóth János, egy még fiatal, életerős ember, örültégi rohamban Kolozsy Mátyás nagykereskedő kocsisát előbb össze-visszakarmolta, majd fojtogatni kezdte. Irtózatoss harcz keletkezett a két erős ember között. A borzalmas jelenetnek sokan voltak szemtanúi, a szegény kocsis segélyére azonban nem sietett senki. Már úgy látszott, hogy megfojtja áldozatát, mikor a nézők sokaságából egy zsidó fiú bátor elhatározással oda ugrik és súlyos csapást mér az örült kezére. Tóth János e nem várt fordulatra ott hagyta áldozatát és a fiu után szaladt, a ki azonban elmenekült. Az örült fiatal embert nagy nehezen megfékeztek és előbb a városházára, majd a kórházba vitték. A kocsis sérülései jelentéktelenek.

RÖVID HIREK.

— **Kolozsváron** Gálfi Gergely beteges öreg ember felakasztotta magát és ennek folytán meghalt. — **Szegeden** Farkas Péter napzámos nap-szurás következtében hirtelen elhalt. Szegeden általában sok a beteg a szörnyű meleg idő miatt. — **Szanadon** Milovánov György fiatal kovácsmester Vlanikálin Radát az utcán boszuból lelötte. — **Sepsi-Szentgyörgyön** Major József szobafestő ittas fővel a malom gátjánál a vízbe ugrott s ott veszett. **B. Csabán** Muszaniszky Ilona szerelmi bánzt miatt mérget ivott. A szerencsétlen leányt nem lehetett megmenteni. — **Talpas** aradmegyei községben 40 román család áttért a nazarénus vallásra. Az áttértek fogadását tettek, hogy ezentul sem hazudni, sem káromkodni nem fognak. — **Párisban** Cor 78 éves öreg ember és 57 éves felesége összekötötték testüket és a Szajnába ugrottak. Mire kihúzták őket, a férj már halva volt. A nőt a kórházba küldték. — **Csantavér** bácsmegyei községben Nagy Boldizsár jómódu gazdaember a padlásán egy ruhaszárító kötélre felakasztotta magát. Meghalt.

ságos társaságot, melyet e szorgalmas állatkák folytatnak. Demokratikus alapra fektetett egyeduralom ez, egy asszony királynővel, ki azonban jogosult több here férjket tartani. Arisztokrácia s kiváltságosak nincsenek s csupán 20—30 ezernyi munkás nép, mely felett a királynő szabadon rendelkezik. Hogy a kaptárban levő egyetlen asszony erénye kísértésnek ne legyen kitéve, a jó nép nem nélkül való s így a törvényes here-férjekon kívül más gavalér nincs. A munkásnép egyik legszebb joga, hogy az uralkodó családi életét is szabályozhatja, mikor t. i. a here-férjekre többé szükség nincs, egyetűen megölik s a hullákat kidobják a kaptárból. Felesleges „kenyérpusztítóra” szükség nincs. Külön hadsereg nincs, valamint bírósági, rendőrségi s egyéb hivatalos apparatus is merőben hiányzik. A véderőt az általános hadkötelezettség alapján a munkás nép teljesíti s ugyanez ítéleken és holtak felett s prezentum intézkedésekkel gondoskodik, nehogy a törvényes rend megháboríttassék. Szóval minden a legjobban, legcélszerűbben van berendezve, de a mi nekem mindennél jobban tetszett, az a körülmény, hogy a méheknek az asszonynak nincs — fulánkja. Oh vajha az embereknek is így lenne!

Rendesen szerdán szokták a szegény foglyokat hozzátartozóik ügyészi engedéllyel meglátogatni s hoznak — ha engedélyt kapnak — élelmiszereket s mondhatom ez is érdekes látvány. Gyakran jöttek látogatni fiatal csinos asszonyok, kiket házasságuk első heteiben fosztott meg férjeiktől a törvény szigorú keze. Az érintkezés a szabályok

szerint csak az örök jelenlétében történhetik s csak kézfogásig terjedhet, mert a csók és ölekezés, mint olyan dolog, mely alatt az asszony valamely levelet, pénzt, vagy szerszámot könnyen oda csempészhet, tiltva van. A szeretet és vágy, mely ott csillag a rég nem látott szép asszony szemében, a fogoly vétét is mozgásba hozza s az ifjú házasságok olyan vágyó pillantásokat váltanak, hogy még az angyalok is megirigyelhetnék. Amde a szerető szívek előtt nincs sem törvény, sem szabály. Még a fogházörnek is csak két szeme van, s míg ez a két szem buzgón vizsgálja, hogy az élelmi szerek és fehérművek között nincs-e valami tilos szerszám, a friss házasságok elérkeztnek látják az időt „hogy most vagy soha!” „A karba kar, az ajkra ajk repül!” stb. stb. S míg az örök kenyeret négyfelé, a pogácsát kétfelé vágja a mint ez elő van írva — a szerelmes párnak elég ideje marad alapos meggyőződést szerezni azon vers igazságról, hogy „Nem csók, hidd el a mit tiltva nincs!”

Ez a fogház költészete.

Még sokat beszélhetnék el azon kis világból, mely a börtön falai között van, de hát izelítől ezuttal legyen elég ennyi. A ki többet akar tudni, szerezze meg az alkalmat a becsukásra. Mai világban mi könnyebb, miutt egy lovagias ügyre szert tenni! De a sok bölcselkedés között majdnem elfeledtem megemlíteni, hogy voltak nekem a sárga épületben igazán mulatságos perczeim is, mikor t. i. látogatókat fogadtam... igen is fogadtam. Mint valami miniszter, vagy herceg-

nek, nekem is voltak fogadó óráim s ezek tartottak reggel 10 től délután 5 óráig. Az igaz, hogy nálam a fogadási órákat és általában a szertartásokat nem én magam, hanem a törvény és miniszter rendelete állapította meg, de az végre is egyre megy... Az állam-foglyok főszertartásmestere, az igazságügyminiszter oly bölcsen csinálta meg, hogy én sem tudtam volna jobban. Az én derék Imre barátom, ki igazságot szolgáltat, Lajos kollegám, ki a fő- és szék város rendjének őre, s Pista, ki az emberen kívül minden más állat egészsége felett órkodik, kik-sok kellemes órát szereztek nekem. Az isten segítse őket arra, hogy jószágukat viszonzhassam. De hogy halátlansággal ne vádolhasson senki, mindenkinek ki akarom adni a részét, ama temérdek halálból, mely lelkeket eltölti. Azért felkértem azon urakat, kikről ezen tározóban megemlékezem, adjanak át feleségeiknek egy bizonyos részt azon szívélyes visszaemlékezésből, melylyel én mélyen érzett lekötöttségemnek kifejezést adtam. Az a szeretetreméltóság, az a vendégszeretet, melyben a „8 napok” előtt és után részesítettek, igazán megérdemlik, hogy legszebb emlékeim közé sorozzam.

Éa most isten veled fő- és szék város, isten veled sárga épület. Bizony isten egyikre sincs okom panaszkodni.

(Vége.)

Selyem hamisítvány. Égessünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödördik és csakhamar kialszik, maga után csekély világosbarna hamut hagyván; addig a hamisított selyem (mely zsiros színű — szalonás — lesz és könnyen törik) lassan tovább ég, minthogy rostszálai a festanyagtól telítetten tovább izzanak) és sötétbarna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödördik, csak meggyöngyösül. **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben,** házhoz szállítva, postabér- és vámmentesen szívesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyökre való, akár egész végekben levő valódi selyem szövedéiből. Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Sz. 2068. — 1893.

tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy idős Donáth József szörcei lakos végrehajtónak Szörcei Teréz szörcei lakos végrehajtást szenvedett elleni 357 frt 92 kr tőkekövetelés s járuléka iránti végrehajtási ügyében, a kézdivásárhelyi kir. törvényszék a kovásznai kir. járásbíró területén levő Szörce község határában fekvő, a szörcei 760. sz. tjkvben foglalt 413. hr. sz. ingatlanra 59 frt; 640. hr. sz. ingatlanra 10 frt; 645. hr. sz. ingatlanra 213 frt; 910. hr. sz. ingatlanra 164 frt; 1210. hr. sz. ingatlanra 181 frt s a 794. számú tjkvben 840. hr. sz. a. foglalt ingat-

lanra 113 frt s így összesen az árverést 550 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1893. évi szeptember 15. napján délelőtti 9 órakor** Szörce község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becslésének 10%-át készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi no-

vember hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Kovácsnán, 1893. június hó 30. án.

Csia Béla,
kir. aljárásbíró

*Folyóiratok, körlevelek,
gyászjelentések, fatragaszok,
eljegyzési, esketési és tánc-
vigalmi meghívók, névjegyek
és táncrendek a
legcsinosabb kivitelben
feltűnő olcsó áron.*

SZABÓ ALBERT
KÖNYVNYOMDÁJA,
PAPIR ÉS ÍRÓSZER KERESKEDESE
KÉZDI-VÁSÁRHELYT
ZSIGMOND-TÉR, SAJÁT HÁZÁBAN.

*Miniszter, irodai
finom, közönséges fehér
és fogalmi papírok,
illatos levélpapírok dobozok-
ban, Klam-féle író tollak, co-
naltók, írónok, díszes nótaszek,
levélborítékok.*

**50%-kal olcsóbb,
mint bárhol!**

*Nyomtatványraktár hivatalok
és magánosok részére.
Kereskedelmi könyvek és
raktára gyári áron.*

*„SZÉKELYFÖLD”
kiadóhivatala.*

*Tintatartók és
választékban, kiváló
minőségű gallus,
alizarin, Katalin, ki-
ráty, anthracén, carmin,
kék és fém-tinták, pecsétvi-
aszok, ostyák, rugganta
béljegző-festékek, és hecto-
graph tinták.*

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

M e n e t r e n d.

Érvényes 1893. május hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1893. május hó 1-től.

A l l o m á s o k	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat	A l l o m á s o k	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat
Predeal (vendéglő) (érk. ind.)				Medgyes (ind.)	regg. 10.09	éjjel 12.47	
Brassó (vendéglő) (érk. ind.)	regg. 4.2	este 7.43	d. u. 2.45	Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Szében felé) (érk.)	" 10.31	" 1.03	
Botfalva "	4.43	" 8.07		" (ind.)	" 10.47	" 1.18	
Földvár "	5.07	" 8.23		Tövis (vend., elágazás Arad felé (érk. d. u. 12.28)	" 12.28	" 2.49	
Mogyorós "	5.26	" 8.43		" (ind.)	" 1.08	" 3.47	este 8.27
Apáczsa "	5.42	" 8.57		Nagy-Enyed (érk.)	" 1.35	" 4.07	
Köpecz "	6.02	" 9.16		Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé) (ind.)	" 2.21	" 4.40	" 8.53
Ágostonfalva "	6.09	" 9.22		" (érk.)	" 2.31	" 4.52	
Alsó-Rákos "	6.26	" 9.38		Gyéres (elágazás Torda felé) (ind. 3.18)	" 3.08	" 5.20	
Homoród "	6.55	" 10.02		" (érk.)	" 3.18	" 5.26	
Kacsa "	7.12	" 10.15		Kolozsvár (vendéglő) (érk.)	" 5.14	regg. 6.52	" 11.01
Bene "	7.32	" 10.36		" (ind.)	este 6.08	" 7.40	
Erked "	7.52	" 10.51		Nagy-Várad (vendéglő) (érk.)	" 10.44	" 11.51	
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé) (érk. 8.46)	" 8.23	" 11.16		" (ind.)	" 11.04	d. u. 12.09	" 2.18
Segesvár (vendéglő) (ind.)	" 8.53	" 11.32		Budapest (érk.)	regg. 6.35	este 8.40	regg. 7.25

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12.20 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5.15 perczkor.

Brassó — kézdivásárhelyi vasut.

Kézdi-Vásárhely indul reggel 5.00 d. e. 9.38 d. u. 2.33	Brassó indul reggel 5.46 regg. 8.50 d. u. 3.10
Imecsfalva " 5.13 " 9.55 " 2.50	Szász-Hermány " 6.01 " 9.09 " 3.29
Páva-Zabola " 5.26 " 10.12 " 3.07	Prázmár " 6.19 " 9.31 " 3.53
Kovácszna " 5.46 " 10.34 " 3.39	Kökös " 6.30 " 9.44 " 4.06
Barátos " 6.03 " 10.59 " 4.04	Uzon " 6.41 " 9.57 " 4.23
Nagy-Borosnyó " 6.15 " 11.17 " 4.19	Kilyén " 6.53 " 10.12 " 4.38
Eresztvény " 6.32 " 11.35 " 4.37	Sepsi-Szentgyörgy " 7.11 " 10.32 " 5.03
Sepsi-Szentgyörgy " 7.02 d. u. 12.10 " 5.17	Eresztvény " 7.33 " 11.59 " 5.31
Kilyén " 7.10 " 12.20 " 5.27	Nagy-Borosnyó " 7.50 " 11.17 " 5.53
Uzon " 7.23 " 12.36 " 5.43	Barátos " 8.11 " 11.41 " 6.22
Kökös " 7.33 " 12.49 " 5.56	Kovácszna " 8.31 " 12.08 " 6.40
Prázmár " 7.48 " 1.11 " 6.18	Páva-Zabola " 8.42 " 12.21 " 6.53
Szász-Hermány " 8.01 " 1.31 " 6.38	Imecsfalva " 8.54 " 12.36 " 7.08
Brassó érk. délelőtt 8.18 " 1.49 este 6.56	Kézdi-Vásárhely érk. reggel 9.08 " 12.54 este 7.26

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.